

Ball de la Moixiganga

Vilafranca del Penedès

Ubicació

Comarca: Alt Penedès
Lloc/Adreça: Casc antic

Coordenades:

Latitud: 41.34637
Longitud: 1.69811
UTM Est (X): 391083
UTM Nord (Y): 4578026

Classificació

Número de fitxa 08305 - 280
Àmbit: Patrimoni immaterial
Tipologia Música i dansa
Estil / època: Modern Contemporani
Segle XVIII-XX
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Lúdic
Titularitat Pública

Fitxes associades:

[Festa Major de Sant Fèlix](#)

Autoria de la fitxa Jordi Montlló Bolart
Data de registre de la fitxa: dv., 25/01/2008 - 01:00

Descripció

Acte sacramental en el que es representen, bàsicament, escenes de la passió de Jesús, mitjançant passos i exercicis gimnàstics. Acostumen a escortar fins a l'altar sant Fèlix quan fa l'entrada a l'església i a les processons, va al davant.

La moixiganga de Vilafranca era formada per una vintena d'homes, quatre nois i un nen. Normalment, l'encarregada de ballar-la era el gremi de paletes. En destaca el Cap de colla o Cristo. Vesteixen com antigament: barret blanc de copa baixa, amb cinta i escarapel·la vermella, camisa blanca, corbata negra, armilla blanca amb collet vermell, pantalons cenyits per sota el genoll, mitges i espadenyes blanques. Les gralles i el tabal acompanyen els balls. Es conserven fis a set versions de la melodia recollides per diferents investigadors locals. La música presenta diverses parts i comença amb la crida o introducció, quan els balladors es situen en dues fileres paral·leles, excepte el Cap de colla, que es posa al mig i al davant. Tot seguit van caminant en formació fins que les parelles es van creuant a una i altra banda, mentre aixequen el ciri si és de nit, o el dit assenyalant el cel si és de dia. A continuació els balladors prenen posició per fer el quadre.

Els quadres habituals són els coneguts amb els noms: L'Oració a l'hort, l'Assotament, la Coronació, la Creu, la Figuereta, el Davallament de la Creu, la Palma del Martiri i el Pilar.

Història

Es documenta la Moixiganga al Penedès des de 1713. El 10 de novembre de l'any 1902, juntament amb el ball de pastorets i valencians, participà en el seguici de recepció del rei Carles IV. També participà en el jurament, l'any 1833, d'Isabel II.

La darrera vegada que havia sortir a la Festa Major de Vilafranca fou a l'any 1916. Durant alguns anys posteriors van venir colles d'altres poblacions. La recuperació d'aquest ball, a Vilafranca, cal situar-la l'any 1985, gràcies a l'estudi de Xavier Bayer amb el respecte dels diversos aspectes del vestuari, la música i la coreografia tradicionals de cada un dels misteris, amb el complement del conegut amb el nom de Santa Maria, afegit l'any 1991.

Bibliografia

BAYER, Xavier i altres (1997). Abecedari de la Festa Major de Vilafranca del Penedès. Edita Vilatana, C.B. Vilafranca del Penedès.